

Kommuner etter liste

Deres ref.:
Vår ref.: 15/8628-2
Saksbehandler: Svein Lie
Dato: 25.09.2015

Kommunenes ansvar for helsetjenestetilbudet til flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente

I dagens situasjon med et økende antall flyktninger og asylsøkere fra Syria og andre land er det viktig med et godt helsetjenestetilbud på mottak og i kommuner etter bosetting.

Helsedirektoratet vil minne om [Veileder om helsetjenestetilbudet til flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente \(IS-1022\)](#) som nå er oppdatert med hensyn til lov- og forskriftsendringer.

I denne veilederen presiseres kommunens ansvar for å sikre likeverdige helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente. Veilederen beskriver helseundersøkelser i transittfasen, i ordinære statlige mottak og etter bosetting i kommune og er et viktig redskap for helsepersonell og ledere i primær- og spesialisthelsetjenesten. Helsedirektoratet anbefaler at alle aktuelle tjenestesteder og tjenesteytere tar veilederen i bruk og viser samtidig til en mer kortfattet informasjon om [Rett til helse- og omsorgstjenester for innvandrerbefolkningen](#).

I den krevende situasjonen som mange kommuner nå befinner seg i med hensyn til en ny pre-transittfase (før og under registrering hos Politiets utlendingsenhet, PU) og en forlenget ventefase mellom transitt- og ordinære mottak, anbefaler Helsedirektoratet at kommuner som forbereder seg på å ta imot flyktninger eller asylsøkere oppretter tverrfaglige flyktningehelseteam med nødvendig kompetanse, for eksempel lege, sykepleier, helsesøster, psykolog og eventuelt personer med sosialfaglig og flerkulturell kompetanse. Kommunepsykologer bør benyttes til veiledning om identifisering av traumerelaterte tilstander.

Det er sjelden at flyktninger og asylsøkere bærer med seg nye sykdommer, men sykdomspanoramaet farges av det landet de kommer fra. Man må derfor ha oppmerksomhet på det. Dette gjelder også polio og meslinger.

For å sikre god kvalitet og et likeverdig helsetjenestetilbud for personer med begrensede norskkunnskaper, er det en forutsetning at det tilrettelegges for god informasjon og kommunikasjon via kvalifiserte tolketjenester. Kommunene har ansvar for å sørge for tilgjengelige og kvalifiserte tolketjenester samt informasjonsmaterieil på relevante språk. Utgifter til

tolketjenester skal inngå som en integrert del av helsetjenestene. For mer informasjon, se [veileder om kommunikasjon via tolk](#).

Flyktninger og asylsøkere skal informeres om muligheten for å bruke tolk i samtale med helsepersonell. Se brosjyre oversatt til flere språk [Pasient og tolk](#).

Det er også viktig å sikre at flyktninger og asylsøkere har tilgang til god informasjon om hvilke rettigheter de har til helsehjelp og hvordan de går frem for å få nødvendig helsehjelp. Kommunen, og i samarbeid med Politiets utlendingsenhet og mottaksoperatører, må sørge for at informasjonen gis aktivt til asylsøkere i alle faser;

- Før og under registrering hos Politiets utlendingsenhet (PU)
- Ventefase mellom transitt- og ordinære mottak
- Innkvartering i transittmottak og utplassering i ordinære mottak

Det bør gis forenklet informasjon på aktuelle språk, om:

- Hvilke helsetilbud som finnes.
- Hvilke rettigheter man har til helsehjelp.
- Hvordan man går fram for å få den hjelpen man trenger.
- Hva helsehjelpen koster – eller ikke koster! (Dette er av vesentlig betydning for personer som har lite eller ingen penger).

Det finnes i tillegg aktuell informasjon på engelsk, beregnet for utlendinger i Norge på helsenorge.no Her er det også noe informasjon om rett til helsetjenester [Health care rights - helsenorge.no](#)

Alle kommuner og fagfolk kan få råd og veiledning fra de fem regionsentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS). Det finnes også kunnskap om feltet [på temasidene til Helsedirektoratet](#), hos [Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress](#) (NKVTS) og hos [Nasjonalt kompetansesenter for migrasjon- og minoritetshelse](#) (NAKMI).

Helsedirektoratet anbefaler at kommunene inviterer alle nyankomne flyktninger og asylsøkere til førstegangs helseundersøkelse, så raskt som mulig etter ankomst. Dette er viktig for å kartlegge både vaksinasjonsstatus, fysisk og psykisk helsetilstand, og for å fange opp behov for helsehjelp og gi adekvat behandling så tidlig som mulig.

Vennlig hilsen

Bjørn Guldvog e.f.
direktør

Svein Lie
divisjonsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi

Fylkesmannen i Aust-Agder
Fylkesmannen i Buskerud
Fylkesmannen i Finnmark
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Hordaland
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Fylkesmannen i Oppland
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Telemark
Fylkesmannen i Troms
Fylkesmannen i Vest-Agder
Fylkesmannen i Vestfold
Fylkesmannen i Østfold
Utlendingsdirektoratet (UDI)

Mottaker

Kontaktperson

Adresse

Post

Kommuner etter liste